

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/148564,80-rocznica-smierci-boleslawa-barbackiego-malarza-i-spolecznik-a-z-nowego-sacza.html>
17.04.2024, 05:09

80. rocznica śmierci Bolesława Barbackiego, malarza i społecznika z Nowego Sącza

21 sierpnia 1941 r. Niemcy rozstrzelali w Biegonicach zakładników z więzienia w Nowym Sączu. Oficerów Wojska Polskiego, policjantów, urzędników państwowych, nauczycieli, lekarzy, kupców, włościan, kolejarzy. Był wśród nich artysta malarz, nauczyciel i społecznik Bolesław Barbacki.

Prezentujemy dwa krótkie filmy. W pierwszym dr Marcin Chorążki z krakowskiego IPN przedstawia kontekst historyczny niemieckich zbrodni na polskich elitach w latach 1939-1941. Drugi film pt. **„Szkice o Bolesławie Barbarckim”** to dzieło Wiktorii Dłuskiej, Zuzanny Jajeńnicy i Aleksandry Maciak z Zespołu Szkół nr 3 im. Barbackiego w Nowym Sączu – laureatek konkursu „Epizody Niepodległości. Elity ziemi sądeckiej II Rzeczypospolitej i ich losy” (edycja 2020). Konkurs został zorganizowany przez Oddział IPN w Krakowie, Andrzeja Romanka, Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu i Stowarzyszenie „Orion” w Nowym Sączu, a honorowym patronatem objął go marszałek Województwa Małopolskiego.

Bolesław Barbacki urodził się 10 października 1891 r. w Nowym Sączu. Tu rozwijał swe talenty artystyczne, sportowe, działał zawodowo i społecznie. W twórczości malarskiej na pierwszym miejscu zawsze stawiał na wierne oddanie i naśladownictwo natury. Z zamiłowaniem i profesjonalnie wykonywał zamówione portrety. Bardzo negatywnie odnosił się do zmian zachodzących w sztuce, zwłaszcza do nowoczesnych, awangardowych trendów.

W ciągu całej drogi twórczej namalował około 800 obrazów olejnych i rysunków, a także wziął udział w 32 wystawach. Jego prace pokazywano w Nowym Sączu, Warszawie, Krakowie, Lwowie, Zakopanem, Katowicach i Poznaniu. Był laureatem licznych nagród i wyróżnień.

W 1918 r. Barbacki był współzałożycielem Towarzystwa Dramatycznego, które miało siedzibę w budynku Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W 1926 r. został dyrektorem krawieckiej Szkoły Przemysłowej Żeńskiej Towarzystwa Szkoły Ludowej, którą kierował do 1937 r. Na jej potrzeby opracował podręczniki do geometrii wykreślnej i historii ubioru.

Jego karierę artystyczną przerwała II wojna światowa. Zamarła wówczas działalność społeczna artysty i na jakiś czas także malowanie portretów. Zaangażował się za to w działalność konspiracyjną. Zapewne z tego powodu w styczniu 1941 r. został aresztowany przez gestapo. Po miesiącu przesłuchań, podczas których był brutalnie bity, wypuszczono go na wolność.

Po kolejnym aresztowaniu w czerwcu tego samego roku, umieszczony został w sądeckim więzieniu. Tam na papierze dostarczonym przez przyjaciół rysował portrety współwięźniów. Przesyłane były potem do domu brata artysty, a stamtąd trafiały do rodzin uwięzionych.

Bolesław Barbacki razem z innymi więźniami został rozstrzelany przez Niemców 21 sierpnia 1941 r. w Biegonicach pod Nowym Sączem.